

Statens erstatningsansvar for manglende diagnostisering og behandling for borreliose

Staten kan etter pasientskadeloven bli idømt erstatningsansvar for feildiagnostisering, manglende behandling eller forsinket diagnostisering av borreliose. Lovens krav er at det kan konstateres svikt ved utredningen, diagnostiseringen eller behandlingen av sykdommen og at svikten har medført en skade for eksempel i form av forlenget sykdomsforløp eller varige plager.

Sogn tingrett avsa i mai i fjor en viktig dom der Staten ble dømt til erstatningsansvar for feildiagnostisering og manglende behandling med antibiotika for borreliose.

Kvinnen, som hadde fått flere flåttbitt og utviklet symptomer forenelig med borreliose, testet negativt på antistoffer i blodprøver, og ble derfor gang på gang avvist av helsevesenet. Legene mente at hun ikke kunne ha borreliose fordi blodprøvene var negative. Kvinnen fikk andre diagnoser på utslettet som hun utviklet etter flåttbittene. Diagnosen som hun fikk for utslettet passet ikke helt med symptomene som legene mente var atypiske for diagnosen, uten at hudlegen fant det nødvendig å ta ny biopsi eller utrede dette videre. Hun fikk i tillegg ME-diagnose som kunne forklare hennes trettbarhet og kognitiv dysfunksjon. ME kunne imidlertid ikke forklare hennes utslett, og diagnosen som hun hadde fått for sitt utslett, kunne ikke forklare de nevrologiske symptomene, trettbarhet og kognitiv dysfunksjon. Kvinnen selv mente hele tiden at hun hadde borreliose, men ble ikke hørt.

Etter flere år med sykdom fikk hun etter påtrykk utskrevet antibiotikakur med Doksycylin fra Sørlandet sykehus, og hun merket bedring av sine mangeårige plager. Hun fikk forlenget antibiotikakur fra en turnuslege, og videre behandling ved Norsk Borreliosesenter. Hun ble helt frisk, og fremsatte krav om erstatning overfor Norsk Pasientskadeerstatning for feildiagnostisering. Hun fikk avslag på erstatningskravet fordi Staten mente at hun ikke hadde borreliose siden blodprøvene var negative, og at det derfor heller ikke forelå noen feildiagnostisering som ga grunnlag for erstatning.

Kvinnen saksøkte deretter Staten ved å ta ut stevning for domstolene. Mens saken sto for domstolene, tok kvinnen etter råd fra sin advokat, biopsi av utslettet hun fortsatt hadde på foten for å teste om dette kunne være akrodermatitt (ACA). ACA kan kun utløses av borreliabakterien og en positiv biopsi på ACA bekrefter at man er smittet av borreliabakterien. Kvinnen fikk bekreftet at utslettet kunne være ACA, og saken for domstolene var dermed styrket siden det forelå objektive bevis for borreliosesmitte. Likevel avviste Staten erstatningsansvar, og det ble derfor nødvendig med en rettsoppnevnt sakkyndig for retten.

Etter enighet mellom Staten og kvinnens advokat, ble dr. Per Bjark oppnevnt som sakkyndig for retten. Han konkluderte med at kvinnen hadde hatt borreliose, og at det etter hans oppfatning forelå svikt i diagnostiseringen hos flere behandlingssteder kvinnen ble utredet av. Staten forlangte da oppnevnt en ny sakkyndig for retten. Også hun konkluderte med at kvinnen var feildiagnostisert og hadde borreliose, og var klar i sin oppfatning på at kvinnen kunne ha borreliose selv om blodprøvene var negative og at hun burde vært behandlet med antibiotika. De rettsoppnevnte sakkyndige fastholdt sine konklusjoner i retten. Staten ble idømt erstatningsansvar for feildiagnostisering og måtte også dekke kvinnens saksomkostninger.

Dommen er viktig for borreliose-syke siden man nå har fått rettslig anerkjennelse for at man kan ha borreliose selv om blodprøvene er negative, og at Staten kan dømmes til erstatningsansvar på grunn av manglende behandling med antibiotika som er begrunnet i negative blodprøver.

Skrevet av advokat Gitta Barth som førte saken for kvinnen i Sogn tingrett

Staten ved Pasientskadenemnda ble etter tingrettens dom erstatningspliktig for feildiagnostiseringen og måtte dekke kvinnens saksomkostninger. Staten ved Pasientskadenemnda anket tingrettens dom til lagmannsretten, men lagmannsretten avviste anken. Dommen er dermed rettskraftig, og kvinnen har krav på erstatning fra Staten.

Kvinnen var syk i mange år med symptomer på borreliose, hun hadde opplyst fastlegen og spesialisthelsetjenesten om flåttbitt og plagene som oppsto kort tid etter. Blodprøvene ble tolket som negative, og kvinnen fikk dermed ikke antibiotikabehandling til tross for at hun hadde store plager i lang tid. Etter flere år med sykdom ble hun henvist til sykehus for ny vurdering og fikk hun til slutt antibiotikabehandling og ble frisk.

Både NPE og Pasientskadenemnda hadde avslått erstatningskravet under henvisning til uttalelser fra sine rådgivende leger. To sakkyndig leger, oppnevnt av retten, konkluderte med at kvinnen hadde borreliainfeksjon, og at det forelå svikt hos helsetjenesten. Til tross for de to rettsoppnevnte sakkyndiges konklusjoner opprettholdt Pasientskadenemnda sitt standpunkt. Retten var ikke enig med Pasientskadenemnda, og mente at kvinnen hadde krav på erstatning for at hennes sykdom ikke ble riktig diagnostisert og behandlet med antibiotika på et langt tidligere tidspunkt.